

8.6.2022

Martimon tuulivoimahanke - YVA-menettely ja tuulivoimaosayleiskaava

Aika	8.6.2022
Paikka	Tornion kaupungintalon valtuustosali
Läsnä	Tornion kaupunki: Markus Kannala (tekninen johtaja ja tilaisuuden puheenjohtaja), Pipsa Maikkula (ympäristöpäällikkö) Myrsky Energia Oy: Janne Tolppanen, Jukka Lahdenperä Sitowise: Johanna Hätälä, Tiina Huotari, Jarmo Pohjola (muistion laatija) Lapin ELY-keskus: Riikka Nevalainen Yleisö: 32 hlöä paikan päällä ja yhteensä 24 hlöä Teamsissä
Liite	PowerPoint-esitykset

1 Tilaisuuden kulku

18.00 Tilaisuus avattiin

18.05–18.15 Myrskyn esitys hankkeen etenemisestä (Tolppanen)

18.15–18.20 Sitowisen esitys hankkeen kaavoituksesta ja OAS:sta (Hätälä)

18.20–18.25 Lapin ELY-keskuksen esitys (Nevalainen)

18.30–18.40 Sitowisen esitys YVA-suunnitelmasta (Hätälä)

18.40–19.40 Yleistä keskustelua hankkeesta

19.40 Tilaisuus päätettiin

2 Yleisökysymykset ja -kommentit

Kysymys: Miten määritellään kohtuullinen etäisyys loma- ja muihin kiinteistöihin?
Tolppanen: Laki edellyttää, että 40db ei saa ylittyä pihamaalla ja matalataajuinen melu ei saa kantautua asuntoon sisälle (yleensä suojaetäisyys 600–800 m). Tässä hankkeessa on huomattavasti pidemmät välimatkat.

Kysymys: Näemmekö me jostain selvityksiä, joita tullaan tekemään?
Hätälä: YVA-selvityksessä niitä avataan tarkemmin.

Kysymys: Kuka selvitykset tekee?
Hätälä: Sitowise tekee ja myös alikonsultit, joiden toimintaa Sitowise valvoo.

Kysymys: Mistä tiet menevät alueelle? Mistä sähköjohdot menevät?
Tolppanen: Kaavaluonnos- ja YVA-selostusvaiheessa määritellään tiestön, sähkölinjojen ja -asemien reittejä ja paikkoja. Tässä vaiheessa kerrotaan mitä aiotaan tehdä.

8.6.2022

Kysymys: Sinänsä tuulivoima on positiivinen asia, mutta onko vastaavan kokoisia voimaloita muualla maailmassa? Onko jäänestotekniikkaa tulossa? Voisiko olla mahdollista, että valot eivät vilkkuisi? Mitä jos hanke kaatuu ja voimalat jäävät pystyyn kaupungin ja maanomistajien harmiksi? Mitä vaikutuksia metsästäjille, onko heille mahdollista maksaa häittakorvauksia?
Tolppanen: Tällä hetkellä korkeimmat ovat noin 250 metriä. Ei haluta rajoittaa maksimikorkeutta, jos tekniikka kehittyy. Jäänestotekniikka on jo olemassa. Valojen vilkkumisen pakollisuus tulee Traficomilta. Tutkavalot toistaiseksi vasta testikäytössä Suomessa. Maanomistajien kanssa on tehty vastuusopimus voimaloiden purkamisesta - ei jää kaupungin vastuulle missään tapauksessa. Ei makseta häittakorvauksia metsästäjille.
Hätälä: Vaikutusta metsästäjiin tullaan tarkastelemaan tavalla tai toisella.
Tolppanen: Maanomistajien kanssa sovitaan metsästysasioista alueella, se ei ole hanketoimijan vastuulla oleva asia.

Kysymys: Miksei kaikille tule tiedotusta hankkeesta?
Tolppanen: Kirjeitse tiedotetaan lähinnä maanomistajia ja myös asukkaita. Tietoa jaetaan kaikille kiinnostuneille kaupungin eri tiedotuskanavissa.

Kysymys: Mikä on normaalia melua, kun tuulee 15 m/s?
Tolppanen: Kesällä normaalit luonnonäänet peittävät hyvin tuulivoimaloiden melua, mutta talvella ääntä voi olla enemmän.

Kysymys: Milloin tuulivoimalat voisivat olla rakenteilla?
Tolppanen: 2023–2024 aikana voitaisiin edetä luvitusvaiheeseen, 2025–2026 ne voisivat olla rakenteilla ja 2027 tuotannossa.
Kysymys: Paljonko on maanomistajia ja kuinka paljon vuokrasopimuksia on tehty?
Lahdenperä: Noin 60 % sopimuksista tehty ja keskustelua käydään "institutionaalisten maanomistajien" kanssa. Alueella on yhteensä noin 180 maanomistajaa.

Kysymys: Kuinka paljon vaaditaan sopimuksia maanomistajien kanssa, että hanke toteutuu?
Tolppanen: Kaava-alueelle voi jäädä sopimuksettomia kiinteistöjä, mutta niille ei osoiteta rakentamista. Neuvotteluja käydään yhä, että sopimukseen päästäisiin.

Kysymys: Mitä tapahtuu, kun vuokrasopimus maanomistajan kanssa päättyy?
Tolppanen: Sopimus ei jatku, jos molemmat osapuolet eivät halua jatkaa sopimusta. Alue maisemoidaan ja voimala poistetaan, jos sopimus päättyy ja tuulivoimala jää käyttämättömäksi.

Kysymys: Miten hankkeiden yhteisvaikutuksia arvioidaan?
Hätälä: Lapin ELY-keskus edellyttää, että yhteisvaikutuksia arvioidaan. Myös muissa alueen tuulivoimahankkeissa yhteisvaikutuksia arvioidaan.

Kysymys: Missä vaiheessa Puolustusvoimat lausuu hankkeesta?
Tolppanen: Puolustusvoimat on hyväksynyt tämän hankkeen toteuttamisen.

Kysymys: Miten tuulivoimaloiden iso koko otetaan huomioon?
Hätälä: Selvityksissä voidaan ottaa huomioon.
Tolppanen: Jos johonkin voisi vaikutusta, niin meluun, mutta melu ei ole kasvaneet teknologian kehittyttyä. Mallinnukset tehdään mahdollisimman meluisalla voimalalla, jotta saadaan tehtyä maksimaalisen kattava selvitys.

Kysymys: Mikä ero on eräkämpällä ja loma-asunnolla?
Tolppanen: Vapaa-ajan asunto on kyseessä silloin kun rakennukselle on olemassa rakennuslupa. Tämä tulee Suomen laista.

8.6.2022

Kysymys: Tehdäänkö mallinnukset paikan päällä?

Hätälä: Mallinnukset tehdään tietokoneella.

Tolppanen: Kaupungin viranomaisen valvoo melua. Tässä tapauksessa asuminen on sen verran kaukana tuulivoimaloista, että meluarvot eivät ylity.

Kommentti edelliseltä kysyjältä: Ei pidä paikkaansa, kuuluu jopa 2 kilometrin päähän.

Kysymys: Vaaditaanko ympäristölupaa?

Kannala: Ei vaadita ympäristölupaa. Tällä vaikutustenarviointiprosessilla vastataan siihen.

Maikkula: Ei vaadita lupaa, mutta naapuruussuhdelakia sovelletaan. Ympäristölupa ei toisi lisäarvoa suhteessa kattavaan YVA-prosessiin. Voidaan puuttua, jos myöhemmin ilmenee kohtuutonta rasisusta ympäristöön.

Kysymys: Kuinka paljon maanvuokraajat saavat rahaa?

Tolppanen: Kaikille maanomistajille on samat hinnat, mutta vuokrataso on maanomistajan ja hanketoimijan välinen asia.

Kannala: Esimerkiksi eräällä toiminnassa olevalla tuulivoimatuotantoalueella Tornion kaupungin omistamalla maalla vuositulot ovat noin 5000 e/vuosi/tuulivoimala. Se on täysin julkinen tieto.

Kysymys: Onko infraääniä tarkoitus mallintaa? Vakuus on liian pieni 70 voimalan osalta.

Hätälä: Ei ole edellytystä tekemässä, koska siihen ei edes ole vakiintunutta käytäntöä olemassa.

Tolppanen: Kaikella äänellä on taajuus, ja infraääni on ääntä, jota ihminen ei voi kuulla.

Valtioneuvoston kanslian tehnyt selvityksen noin kaksi vuotta sitten. Sen mukaan äänitaso tutkimuksen kohteena olevalla tuulivoimatuotantoalueella oli kohonnut, mutta terveysvaikutuksia ihmisiin ei havaittu.

Nevalainen: Lainsäädännössä ei ole raja-arvoja infraäänille.

Tolppanen: Myrskylä 100 000 e vakuus/voimala. Purkaminen maksaa noin 60 000–120 000 e/voimala.

Kysymys: Ilmeisesti maanomistaja voi näyttää sopimuksen kenelle tahansa?

Tolppanen: Maanomistaja on vapaa halutessaan näyttämään sopimusta naapurilleen tai kenelle haluaa.

Kysymys: Miten alueelle rakennettavien teiden käyttöä hallitaan?

Tolppanen: Tiet ovat maanomistajien hallussa, niitä ei puomiteta, jotta voimaloille päästään.

Myös tiestön korvauksesta maanomistajalle on maininta sopimuksissa.

Kysymys: Onko sähkölinjojen korvauksiin tulossa muutoksia? MTK maininnut, että sähkölinjoista pitäisi maksaa paremmat korvaukset maanomistajille.

Lahdenperä: Myrskylä on oma korvausmalli, joka ei ole pakkolunastus. Tulee julkiseksi, kun aletaan neuvotella maista. Huomattavasti korkeampi kuin pakkolunastusmalli.

Kysymys: Miten maisemahaitta määritellään?

Hätälä: Tietysti huomioidaan lähtötilanne, mihin muutosta peilataan. Aina tapauskohtainen asia, ei helppoa. Tässä hankkeessa jokivarret (Kemi- ja Torniojoki) yksi keskeinen tarkasteltava asia.

Tolppanen: Maisemavaikutuksia arvioidaan kaikkialle, ei ainoastaan itsestään selville arvokkaille alueille.

Kommentti: Kaupunki saa 5000 e/vuosi/voimala, mikä on vähän, koska nykyään se on noin 40 000 e/vuosi/voimala.

Kannala: Kaupungilla on muitakin arvoja, mutta hyvä jos maanomistajat ovat saaneet tehtyä hyviä sopimuksia.

8.6.2022

Kysymys: Kuinka ollaan varmoja siitä, että arvokkaat maaperät otetaan huomioon?

Nevalainen: ELY valvoo, että otetaan huomioon.

Maikkula: Myös kaupungin viranomainen voi antaa lausunnon asiasta, jos katsoo sen aiheelliseksi.

Kommentti: Tiestöstä on iso hyöty metsänomistajille, koska teiden rakentaminen ja kunnostaminen on kallista.